

**Salon kaupunki
Varallisuuden hoidon sekä
rahoitus- ja sijoitustoiminnan
periaatteet**

Sisällysluettelo

1.	Yleistä.....	3
2.	Rahoitustoiminta	3
2.1	Rahoituksen yleiset periaatteet	3
2.2	Ottolainauksen yleiset periaatteet	4
2.2.1	Rahoituksessa käytettävät vaihtoehdot.....	4
2.2.2	Rahoitusriskien hallintakeinot	4
2.2.3	Ottolainauksen riskit	5
2.2.4	Ottolainauksen riskienhallintakeinot	5
2.3	Antolainaus ja takaukset	6
2.4	Rahoitustoiminnan ja rahoitusriskin hallinnan raportointi	6
3.	Sijoitustoiminta	6
3.1	Sijoitustoiminnan periaatteet.....	6
3.1.1	Käytettävät sijoitustuotteet.....	8
3.1.2	Toimialasijoittamisen periaatteet.....	8
3.2	Kassavarojen sijoittamisen periaatteet.....	9
3.3	Toimeksiantojen varat.....	9
3.4	Sijoitustoiminnan riskit	10
3.4.1	Sijoitustoiminnan riskien hallinta	10
3.5	Sijoitustoiminnan seuranta ja raportointi.....	10
4.	Konsernin rahoitus.....	11
5.	Asiantuntijapalvelujen käyttö	11
6.	Erinäisiä määräyksiä	11

1. Yleistä

Kaupunginvaltuuston tehtäviin kuuluu kuntalain 410/2015 § 14 mukaisesti varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista päättäminen. Päätösvalta kohdistuu koko kaupungin omaisuuteen ja varallisuusmassaan. Kuntalain säännöksen tarkoituksena on korostaa valtuuston roolia kaupungin varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Valtuuston tulee ottaa selkeästi kantaa siihen, minkälaisissa toiminnoissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana sekä valvoa, että kaupungin pääoma on tehokkaassa, kaupungin tavoitteita ja strategiaa tukevassa käytössä.

Antolainojen ja takausten myöntämisessä noudatetaan Kuntalain 129 §:ää, jonka mukaan kaupungin myöntämä laina, takaus tai vakuus ei saa vaarantaa kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski.

Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Takauksia ja antolainoja myönnettäessä on huomioitava Kuntalain ja EU:n valtioneutkea koskevan säännösten (107 ja 108 artikla) vaikutukset. Antolainan ja takauksen myöntäminen harkitaan aina tapauskohtaisesti.

Antolainojen ja takauksien myöntämisestä päättää kaupunginvaltuusto. Valtuusto päättää myös takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Varainhankinnan, varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on tukea Salon kaupungin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on turvata Salon kaupungin maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa.

Sijoitustoiminta jaetaan kaupungin toimialaan liittyvään sijoittamiseen ja kassavarojen sijoittamiseen. Lisäksi kaupungilla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusvaroja. Toimialasijoituksia ovat oman tai vieraan pääomaehtoiset sijoitukset yhteisöihin, jotka hoitavat kaupungin tehtäviä tai joiden toiminnan tarkoituksena on tukea kaupungin tehtäviä.

Omistajuuteen ja toimialasijoittamiseen liittyvät periaatteet on määritelty valtuuston hyväksymässä Salon kaupungin omistajapolitiikassa.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa on tärkeää tunnistaa kaupunkiin kohdistuvat riskit ja määrittää riskirajat. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan suunnittelussa tulee huomioida talouden tasapaino, rahoituksen optimointi ja markkinoiden vaikutus. Rahoituksen ja sijoitusten ja toteutettujen toimenpiteiden seuranta ja valvonta tulee toteuttaa suunnitellusti ja tehokkaasti.

2. Rahoitustoiminta

2.1 Rahoituksen yleiset periaatteet

Rahoitustoiminnalla tarkoitetaan kaupungin rahoituksen hankintaa (varainhankinta) ja siihen liittyvää rahoitusriskien hallintaa sekä rahoituksen tai takauksen myöntämistä. Kaupungin toimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymät rahoituksen periaatteet sekä talousarvio.

Kaupungin tulolähteitä ovat verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot sekä vieraan pääoman ehtoinen rahoitus (lainarahoitus). Tuloilla katetaan kaupungin käyttömenot, investoinnit, lainanlyhennykset ja lainanhoitokulut. Tavoitteena on, että lainarahoitusta käytetään vain kaupungin elinvoimaa ja taloutta tukevien investointien rahoittamiseen.

Rahoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea Salon kaupunkikonsernin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on palvelutuotannon ja investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen, rahoituskustannusten minimointi ja vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä sekä rahoitusriskien hallinta.

Salon kaupungin hallintosäännön mukaan kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen sekä rahastojen

perustaminen ja lakkauttaminen. Hallintosäännön mukaan valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Hallintosäännön mukaan talousjohtaja päättää talousarviolainojen ottamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja tilapäisluoton ottamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa siten, että valtuuston myöntämä lainanottovaltuus ei ylitä sekä pysytään kaupunginhallituksen hyväksymien pankkikohtaisten limiittien puitteissa.

2.2 Ottolainauksen yleiset periaatteet

Vieraan pääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikainen rahoitus käsittää alle vuoden pituiset lainat, kaikki tätä pidemmät lainat ovat pitkäaikaisia. Lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kaupungin rahoituksen riittävyys muuttuvissa olosuhteissa.

Sitoutuminen pitkiin laina-aikoihin ja kiinteisiin korkoihin vähentää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista, mutta samalla se myös heikentää mahdollisuuksia hyötyä alhaisista lyhytaikaisista koroista tai markkinakorkojen laskusta. Sitoutuminen lyhytaikaisiin laina-aikoihin ja muuttuviin korkoihin lisää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista ja kasvattaa korko- ja jälleenrahoitusriskiä, mutta samalla parantaa mahdollisuuksia hyötyä korkojen laskusta.

2.2.1 Rahoituksessa käytettävät vaihtoehdot

Lyhytaikaisen rahoituksen instrumentteja ovat kuntatodistukset, luottolimiitit sekä konsernitili. Kaupungin lyhytaikaiseen vieraan pääoman hankintaan käytetään ensisijaisesti kuntatodistuksia. Pitkäaikaiseen rahoitukseen käytettäviä instrumentteja ovat velkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat sekä leasingrahoitus.

Rahoitustoiminta jaetaan alla olevan erittelyn mukaisesti lyhytaikaiseen (alla 1 v) ja pitkäaikaiseen rahoitukseen (yli 1 v).

Lyhytaikainen rahoitus

- konsernitili
- kuntatodistukset (lyhytaikainen joukkovelkakirjalaina)
- pankkien luottolimiitit

Pitkäaikainen rahoitus

- velkakirjalainat
- joukkovelkakirjalainat
- leasing-rahoitus

Ympäristöystävällisiin investointeihin tarkoitettua vihreää rahoitusta pyritään käyttämään mahdollisimman paljon tilanteissa, joissa kaupungin investoinnit sen käytön mahdollistavat ja rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukykyisiä. Vihreää rahoitusta voi hakea investointihankkeeseen, jossa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Vihreä rahoitus on osoitus kaupungin panostuksesta ympäristön hyvinvointiin.

Kaupungin ottolainausta toteutetaan vain euromääräisenä, valuuttalainojen käyttö kielletään. Kaupunki panttaa omaisuuttaan ottamiensa lainojen vakuudeksi vain poikkeustapauksissa.

2.2.2 Rahoitusriskien hallintakeinot

Tavoitteena on, että lainat jakautuvat lyhyt- ja pitkäaikaisiin lainoihin siten, että korkotason ollessa alhaalla tavoitellaan lainojen pidempää duraatiota (keskimääräinen juoksuaika) ja korkotason ollessa ylhäällä pyritään lyhyempään lainojen duraatioon.

Kaupungin tavoitteena on yleisesti hankkia pitkäaikaisista rahoitusta, koska kaupungin investoinnit ovat pitkäaikaisia. Lainojen takaisinmaksussa voidaan käyttää tasa- tai kertalyhenteisiä ohjelmia. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan välttämällä erääntyvien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti.

Kaupungin pitkäaikainen vieraan pääoman hankinta järjestetään ensisijaisesti velkakirjalainoilla. Leasing-rahoitusta käytetään pääasiassa irtaimistohankintoihin. Leasing-rahoitusta voidaan käyttää investointien

rahoittamiseen silloin kun sen käyttö rahoitusmuotona on perusteltua. Leasing-rahoituksen käytöstä päätetään investoinnin yhteydessä.

Suojausasteella tarkoitetaan kiinteäkorkoisten lainojen ja koronvaihtosopimusten yhteenlaskettua osuutta lainasalkusta. Suojatuksi katsotut lainat voivat olla kiinteäkorkoisia tai vaihtuvakorkoisia lainoja, jotka on muutettu johdannaisinstrumenteilla kiinteiksi.

Markkinakorkoihin liittyvää riskiä pienentääkseen Salon kaupunki voi käyttää koronvaihtosopimuksia ja korko-optiosopimuksia (esim. korkokatto, korkoputki). Strukturoidut johdannaisopimukset kielletään (esim. koronvaihtosopimuksen ja korko-optioiden yhdistelmät, inflaatiolinkitetyt johdannaiset, tehostetut korkovyöhykesopimukset jne). Korkosuoja on kilpailutettava pankkien välillä, erityisesti mikäli muokataan olemassaolevia korkosuoja.

Suojauksia tehtäessä huomioidaan myös lainasalkun tuleva lainakanta. Merkittäviä tulevia rahoitustarpeita sekä isojen bullet-lainojen jälleenuhoituksia voidaan markkinatilanteen mukaan suojata jo etukäteen tulevaisuudesta alkavilla forward start-sopimuksilla. Johdannaisinstrumenteissa vastapuolena tulee olla hyvän luottokelpoisuuden omaavat koti- tai ulkomaiset rahoituslaitokset.

On hyväksyttävää, että ajoittain suojauksen kautta joudutaan maksamaan markkinakorkoa korkeampaa hintaa ja lainasalkun keskikorko saattaa nousta tulevaisuuteen varauduttaessa.

Salon kaupungin nykyisen ja projisoidun (10 vuotta tulevaisuuteen) lainasalkun suojausasteen tulee pääsääntöisesti olla vähintään 30 prosenttia. Alhaisten korkojen tilanteessa suojausaste voidaan kuitenkin nostaa aina 100 %:iin asti. Suojausasteen laskennassa suojatuksi katsotaan kiinteäkorkoiset lainat, johdannaisopimuksilla kiinteiksi muutetut vaihtuvakorkoiset lainat sekä tulevaa korkoriskiä vastaan tehdyt forward start-suojaussopimukset. Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa kaupungin korkonäkemyks ja tilanne korkomarkkinoilla. Suojausastetta muutetaan markkinatilanteen mukaisesti.

2.2.3 Ottolainauksen riskit

Varainhankinnan riskit ovat rahan hintaan liittyviä (korkoriski), markkinoiden ja lainsäädännön muutosten aiheuttamia rahan saatavuuteen liittyviä (saatavuusriski) ja erääntyvien lainojen uudelleen rahoittamiseen liittyviä (jälleenuhoitusriski).

Korkoriski muodostuu rahan hinnasta eli korosta ja riskilisästä eli lainan marginaalista. Rahan kokonaishintaan vaikuttavat merkittävästi kaupungin luottoluokitus sekä taloudellinen asema, yleinen taloudellinen tilanne, pankkijärjestelmän tilanne ja rahoitusmarkkinoiden toimivuus. Korkoriskiä syntyy, kun markkinakorkojen ja korkomarginaalien muutokset vaikuttavat kaupungin rahoituskustannuksiin.

Saatavuusriski muodostuu talous- ja markkinatilanteen aiheuttamista rahan saatavuusvaihteluista. Saatavuusriski realisoituu pitkäaikaisen rahoituksen hinnan noustessa ja rahoituksen saatavuuden heikentyessä.

Jälleenuhoitusriski liittyy erääntyvään rahoitukseen, joka on rahoitettava vieraalla pääomalla uudestaan. Jälleenuhoitusriski sisältää korko- ja saatavuusriskit. Jälleenuhoitusriski realisoituu esim. tilanteissa, joissa investoinnin kesto on pidempi kuin laina-aika tai rahoitettava laina on bullet-tyyppinen. Lyhyen rahan hinta on normaalioloissa edullisempaa kuin pitkäaikaisen rahoituksen lainahinta, mutta sisältää suuremman jälleenuhoitusriskin.

2.2.4 Ottolainauksen riskienhallintakeinot

Rahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan. Riskienhallinta ja sen keinot ovat tasapainottelua lainarahoituksen hinnan ja riskien välillä. Luottokelpoisuudella on myös merkitystä varainhankinnan riskeiltä suojautumisessa.

Korkoriskiä hallitaan hajauttamalla lainasalkkua kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin, laina-aikajakaumalla sekä korkosuojausilla. Suojauksilla voidaan hallita tai poistaa esim. korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Vaihtuvakorkoinen laina voidaan koronvaihtosopimuksella muuttaa kiinteäkorkoiseksi, jolloin korkokustannusten ennakoitavuus paranee. Suojaussopimus on erillinen sopimus, jolla suojataan yksi tai useampi laina tai tietty osa lainasalkusta tai tuleva rahoitustarve ennen sen nostamisajankohtaa.

Saatavuusriskiä hallitaan hyödyntämällä monipuolisesti eri rahoitusvaihtoehtoja. Jälleenrahoitusriskiä ja maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, laina-aikoja hajauttamalla ja pidentämällä. Pitkät lainajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta, mutta nostavat kustannuksia, joten optimaalinen rahoitus rakentuu lyhytaikaisesta ja kalliimmasta (normaalioloissa) pitkäaikaisesta rahoituksesta.

Keskeinen rahoitusriskien hallintakeino on investointitason mitoittaminen kaupungin tulorahoitusta vastaavaksi sekä kaupungin velkaantumistasteen rajoittaminen.

Jälleenrahoitusriskiä jää kuitenkin aina olemaan, eikä sitä ole taloudellisesti järkevää poistaa kokonaan. Avoin jälleenrahoitusriski pidetään sellaisella tasolla, joka pystytään hallitsemaan.

2.3 Antolainaus ja takaukset

Antolainojen ja takausten myöntämisessä noudatetaan Kuntalain 129 §:ää, jonka mukaan kaupungin myöntämä laina, takaus tai vakuus ei saa vaarantaa kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski.

Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Takauksia ja antolainoja myönnettäessä on huomioitava Kuntalain ja EU:n valtioneuvoston säännösten (107 ja 108 artikla) vaikutukset. Antolainan ja takauksen myöntäminen harkitaan aina tapauskohtaisesti.

Antolainojen ja takauksien myöntämisestä päättää kaupunginvaltuusto.

2.4 Rahoitustoiminnan ja rahoitusriskin hallinnan raportointi

Rahoitustoiminnasta raportoidaan kaupunginhallitukselle sekä kaupunginvaltuustolle talousarvion yhteydessä päätetyn raportoinnin mukaisesti. Kattavampi katsaus rahoitustoiminnasta ja rahoitusriskien hallinnasta raportoidaan kaupunginhallitukselle sekä kaupunginvaltuustolle kerran vuodessa tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Kattavammassa katsauksessa informoidaan rahoitustoiminnan ja rahoitusriskin hallinnan periaatteiden toteutumisesta kaupunkikonsernissa ja kerrotaan tulevasta rahoitustoiminnan toimenpiteistä sekä annetaan katsaus rahoitusmarkkinoiden tilanteesta.

Kattavampi katsaus rahoitustoiminnasta tilinpäätöksen yhteydessä sisältää vähintään seuraavat asiat:

- lainarahoituksen kokonaistilanne (rahoituksen jakauma lyhyt- ja pitkäaikaiseen rahoitukseen)
- lainojen keskiporko
- lainasalkun suojausaste – nykyinen ja mahdollisuuksien mukaan myös projisoitu suojausaste
- konserniyhteisölle myönnetty rahoitus
- rahoituskulujen toteutuma (vertailu ennuste versus toteutuma) tilinpäätöksen yhteydessä

3. Sijoitustoiminta

3.1 Sijoitustoiminnan periaatteet

Kaupungin sijoitustoiminta jakautuu kaupungin toimialaan liittyvään sijoittamiseen ja kassavarojen sijoittamiseen. Lisäksi kaupungilla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusrahavaroja.

Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kaupungin tehtäviin kuuluvia päämääriä, kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kaupungin tai seutukunnan alueella. Sijoitus voidaan tehdä oman tai vieraan pääoman ehdoin. Kassavarojen sijoittamisella tarkoitetaan maksuliikennevarojen ja kassavarojen sijoittamista.

Kaupungin sijoitustoiminnan tulee lähtökohtaisesti olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sijoituksen reaaliarvon säilyttämistä, mutta sijoitusten tuoton tulisi kattaa myös sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

Omaisuuslajikohtaiset pitkän aikavälin vuotuiset tuotto-odotusten ohje-arvot ovat:

Rahamarkkinasijoitukset	3 %
Joukkovelkakirjalainat	4,5 – 6 %
Osakesijoitukset	10 %

Sijoitustoiminta on pitkäjänteistä ja sijoitustoiminta on hoidettava suunnitelmallisesti siten, että maksuvalmius turvataan ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit kartoitetaan ja riskeiltä pyritään suojautumaan ennakoivasti. Sijoitusten rahoittaminen lainanotolla tulee kysymykseen vain toimialasijoittamisessa.

Kaupungin sijoitustoiminnassa huomioidaan vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Tämä tarkoittaa erityisesti ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa, kumppaneiden valinnassa ja vastuullisuuden edistämässä.

Kaupungin sijoitustoiminnan tulee olla kilpailutettua silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus. Tämä koskee sekä sijoituskohteen että sijoituspalvelujen kilpailuttamista.

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan rahavarojen sijoittamista arvopapereihin kuten esimerkiksi pankkien sijoitustodistuksiin, valtion velkasitoumuksiin, yritystodistuksiin, joukkovelkakirjoihin ja osakkeisiin ja muihin rahoitusomaisuuden instrumentteihin kuten pankkitalletuksiin. Sijoitustoiminta ei itseisarvona kuulu kunnan toimialaan. Sijoitustoiminnalle pyritään turvaamaan kunnan toimialaan kuuluvien tehtävien hoitoa esimerkiksi tasapainottamalla talouden suhdanteita puskurirahastoilla ja varautumalla suuriin investointeihin rahastoimalla niihin tarkoitettuja pääomia etukäteen. Sijoituksilla voidaan myös edistää elinkeinorakenteen muutosta ja näin turvata työllisyyttä alueella.

Sijoitustoiminnan periaatteilla on tarkoitus määrittää ne puitteet, joissa kaupungin varoja sijoitetaan. Sijoitustoiminnan periaatteissa määritellään sijoitushorisontti, tuotto-odotus ja riskiprofiili sekä käytettävät instrumentit että varojen allokaatio. Arvopaperisijoittamisessa keskeisimmät omaisuuslajit ovat osakkeet, joukkolainat ja käteinen. Käteisellä tarkoitetaan kaikkia likvidejä alle 12 kuukauden mittaisia rahamarkkinasijoituksia tai talletuksia.

Kiinteistöt, maaomaisuus ja niihin liittyvät laitteet, rakennelmat tai rakennukset eivät kuulu näiden perusteiden piiriin. Kuitenkin sijoitusten kokonaisriskiä ja omaisuusjakaumaa arvioitaessa kaikki omaisuserät voidaan ottaa huomioon.

Sijoitustoiminnassa on otettava huomioon julkisyhteisöön kohdistuvat yhteiskunnalliset velvoitteet ja julkishallinnossa hyväksyttävät toimintaperiaatteet. Sijoituskohteen toimiala tai toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin toimintaperiaatteiden kanssa. Sijoitustoimintaa tulee tehdä vastuullisuuden kannalta hyväksyttäviin kohteisiin. Vastuullinen sijoitustoiminta huomioi ympäristöystävällisyyden, kestävän kehityksen, ihmisoikeuksien noudattamisen, tasa-arvon, lapsityövoiman käytön estämisen sekä työelämän perusoikeuksien noudattamisen. Kaupunki sitoutuu sijoitustoiminnassaan edistämään ja toteuttamaan vastuullista sijoitustoimintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että palveluiden tarjoajilta edellytetään YK:n tukemien vastuullisuusperiaatteiden noudattamista ja selvitystä vastuullisuuspolitiikan noudattamisesta sijoitustoiminnassa.

Kaupungin likvidit varat sijoitetaan tuottavasti ja turvaavasti. Tämä toteutetaan hoitamalla sijoituksia suunnitelmallisesti ja hyviä sijoitusperiaatteita noudattaen. Lyhyissä sijoituksissa sijoituksen tuottoon liittyvä riski pidetään hyvin matalana. Pitkissä sijoituksissa osa sijoitusvarallisuudesta voidaan ohjata sijoituskohteisiin, joiden odotettavissa oleva tuotto vaihtelee, mutta on pitkän ajan kuluessa riskitöntä tuottoa korkeampi.

Kaupungin sijoituksiin liittyvää niin kurssi- kuin luottoriskiä pyritään pienentämään hajauttamalla sijoitukset hyvin omaisuuslajeittain ja omaisuuslajien sisällä. Korkoriskisijoituksiin liittyvä luottoriski rajataan siten, että vaara pääoman menettämisestä on vähäinen. Tämä tarkoittaa käytännössä sijoituksia valtioiden, kuntien ja ainoastaan hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien tai yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin. Yrityslainojen osalta erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että salkku on hyvin hajautettu.

Sijoituksia tehtäessä on varmistuttava, että maksuvalmius tulee kaikissa olosuhteissa turvattua.

3.1.1 Käytettävät sijoitustuotteet

Sijoitustoiminnan tavoitteisiin ja sijoitustoiminnassa käytettäviin omaisuuslajeihin ja niiden painotuksiin vaikuttaa sijoitettavien varojen luonne.

Sijoitukset voidaan jakaa kolmeen omaisuuslajiin: korkosijoituksiin, osakesijoituksiin tai muihin sijoituksiin. Muihin sijoituksiin luetaan perinteisten listattujen korko- ja osakesijoitusten ulkopuolelle jäävät sijoitukset, kuten esimerkiksi kiinteistöihin, infrastruktuuriin, raaka-aineisiin tai listaamattomiin osake- ja korkosijoituksiin sijoittavat rahastot.

Sijoitusten allokaatiolla (omaisuuslajijakaumalla) voidaan ohjata odotettavissa olevaa tuottoa, hallita riskitasoa ja hyödyntää markkinatilannetta. Sijoituksille voidaan määrittää omaisuuslajeittain ns. perusjakauman mukainen osuus ja vaihteluväli, joka antaa mahdollisuuden mukauttaa jakaumaa erilaisissa markkinatilanteissa.

Kaupungin käyttämät sijoitusinstrumentit ovat:

1. Korkosijoitukset, joko suorina tai rahastosijoituksina
 - tili- ja määräaikaistalletukset
 - rahamarkkinatalletukset
 - Suomen valtion ja muiden EMU-alueen valtioiden liikkeelle laskemat euromääräiset lainat
 - Eurooppalaisten yritysten liikkeelle laskemat lainat (investment Grade ja High Yield)
2. Osakesijoitukset
 - pörssilistattuihin osakkeisiin sijoittavat rahastot ja pörssinoteeratut rahastot
 - pörssilistatut osakkeet
3. Muut sijoitukset, rahastomuotoisena tai voitonjakolainarakenteella
 - raaka-aineet
 - kiinteistöt
 - metsä
 - infrastruktuurisijoitukset
 - pääomasijoittaminen (private equity)

Kaupunki ei tee suoria valuuttasijoituksia, eikä suoria sijoituksia johdannaisiin. Sijoituskohteena olevat rahastot voivat sijoittaa johdannaisiin säännöissään määritellyllä tavalla.

Sijoitussalkun neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit määritellään seuraavasti:

Omaisuuslaji	Neutraali allokaatio	Vaihteluväli
Korot	50 %	30 - 70 %
Osakkeet	30 %	10 – 50 %
Muut	20 %	10 – 30 %

3.1.2 Toimialasijoittamisen periaatteet

Toimialasijoituksissa kaupungin tulee huolehtia, että toimintaan sijoitettu pääoma on turvattu ja kaupungilla on sijoitettuun pääomaan nähden riittävät vaikutusmahdollisuudet sijoitetuissa yhtiöissä esim. määräys- ja päätäntävällän osalta. Sijoitusmuotona voidaan käyttää antolainoja sekä pääomasijoituksia. Toimialaan liittyvät sijoitukset on mahdollista toteuttaa myös lainanotolla.

Toimialasijoittaminen edellyttää, että talousarviossa on käytettävissä tarkoitukseen määräraha.

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä tulee huolehtia toimialasijoituksen riskienarvioinnista, jossa selvitetään ja arvioidaan vähintään seuraavat tiedot:

- yhtiön liiketaloudelliset toimintaedellytykset
- yhtiöön kuuluvien tai siihen tulevien sopimuskumppaneiden taloudelliset ja toiminnalliset taustat
- sijoitustoiminnan kohteena olevan toimialan, yhteisön tai investointihankkeen riskit ja mahdollisuudet
- kaupungin kokonaispanostus yhtiön perustamisen ja osakkeen oston yhteydessä
- muiden osakkaiden lisäpanostus yhtiön toiminnan laajentumiseen liittyvässä sijoittamisessa
- kaupungin edun varmistus osakassopimuksella.

Pääomasijoituksen tuottotavoite määritellään sijoituspäätöksen yhteydessä.

3.2 Kassavarojen sijoittamisen periaatteet

Kassavarojen hallinnan lähtökohta on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuvalmiuden pitäminen riittävän suuruisena niin, että kaupunki kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat mm. kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset. Maksuliikennevarat eivät lähtökohtaisesti kuulu sijoitustoiminnan piiriin.

Sijoitettavia kassavaroja eli kassaylijäämiä ovat kassavarat, joita ei ole sidottu maksuliikenteen hoitoon ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat ja käteisvarat.

Perusmaksuvalmiuden ylläpito edellyttää vähintään n. 15-20 päivän kassan riittävyttä. Suurten investointien toteutus ja maksupostit edellyttävät ajoittain tätä suurempaa kassavarantoa.

Kassaylijäämä voidaan jakaa sijoitusajan perusteella lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen kassaylijäämään. Lyhytaikaisia kassaylijäämiä voidaan hoitaa juoksuajaltaan enintään vuoden pituisilla sijoituksilla. Lyhytaikaisen kassaylijäämän ensisijaisena tarkoituksena on turvata maksuvalmiutta käyttötilejä paremmalla tuotolla. Lyhytaikaisen kassaylijäämän hoitoon soveltuvia sijoitusinstrumentteja ovat vähäisen arvovaihtelun ja hyvän likviditeetin omaavat sijoitukset. Kysymyksen tulevat mm. määräaikaistalletukset, rahalaitosten sijoitustodistukset, kuntien ja rahoituslaitosten liikkeelle laskemat kuntatodistukset ja lyhyen koron rahasto-osuudet.

Lyhytaikaisia varoja ei voi sijoittaa osakesidonnaisiin instrumentteihin. Kassaylijäämän sijoittamisessa tulee huomioida sijoitusten riittävä hajauttaminen.

Pitkäaikaista kassaylijäämää ovat sijoitusajaltaan yli vuoden mittaiset sijoitukset. Pitkäaikaisina sijoituksina voidaan käyttää mm. joukkovelkakirjalainoja, rahasto-osuuksia ja määräaikaistalletuksia. Osakesidonnaisista instrumenteista sallittuja ovat suorat osakesijoitukset, osakerahastot ja yhdistelmärahastot. Pitkäaikaisissa sijoituksissa keskimääräisenä tavoitetuottona on vähintään kaupungin pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta maksama keskikorko, sillä vaihtoehtoisesti kassaylijäämää voitaisiin käyttää vieraan pääoman palautuksiin, esimerkiksi lainojen lyhennyksiin.

Kassavarojen sijoituskohteet ja -palvelut on kilpailutettava silloin kun siihen on käytännössä mahdollisuus.

Maksuvalmiustarpeen ylittävää kassaylijäämää käytetään Salon kaupungissa ensisijaisesti velkamäärän vähentämiseen tai rahoittamalla investointeja kassaylijäämällä lainarahoituksen sijasta.

3.3 Toimeksiantojen varat

Toimeksiantojen varat ovat kaupungin hallussa tai hoidettavana olevia vieraita varoja, kuten lahjoitusrahastojen varoja. Toimeksiantojen varat voivat olla rahoitusarvopapereita, rahaa tai pankkisaamisia.

Toimeksiantojen varojen käyttö ja sijoitusperiaatteet määräytyvät ensisijaisesti lahjakirjan, testamentin tai rahaston sääntöjen tai muun käyttötarkoituksen perusteella. Rahastojen säännöistä päättää kaupunginhallitus.

Yleisperiaatteena on, että lahjoitusrahastojen varat säilytetään alhaisella riskillä sijoitettuna tai rahaston omilla rahatileillä siten, että ne ovat käytettävissä rahaston säännön edellyttämällä tavalla. Lahjoitusrahastojen varoja voidaan sijoittaa hajautetusti kassaylijäämän tapaan lyhyt- tai pitkäaikaisiin sijoitusinstrumentteihin. Lahjoituksena saadut varat voivat käsittää myös suoria osakesijoituksia. Sijoituksista saatavat tuotot liitetään lahjoitusvarojen pääomaan.

Kaupungin maksuliikennetileillä oleville toimeksiantojen pääomille, mm. keräysvaroille, ei makseta korkoa.

3.4 Sijoitustoiminnan riskit

Sijoitustoimintaan liittyy riskejä, joihin tulee varautua etukäteen. Sijoittamiseen liittyviä riskejä voidaan pienentää varojen hajauttamisella omaisuuslajien välillä ja niiden sisällä. Riskin määrään vaikuttaa mm. eri sijoituskohteiden riippuvuussuhteet, luottoluokitus, sijoitusten maantieteellinen hajautus, likvidiys sekä sijoitusten tekemisen ajallinen hajautus.

Riskit voidaan jakaa maksuvalmius, luotto- ja markkinariskeihin. Markkinariskit voidaan jakaa edelleen korkoriskiin, osakesijoitusten hintariskiin, raaka-aineriskiin sekä valuuttariskiin.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa sitä, että kaupungin rahavarat eivät riitä kassamaksuista selviytymiseen. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, riittävän suurilla ja likvideillä kassavaroilla. Riittävien kassavarojen lisäksi maksuvalmiutta turvataan kuntatodistusohjelmalla ja konsernitilillä. Maksuvalmiusriskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset määräaikaisiin ja jälkimarkkinakelpoisiin sijoituksiin.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa riskiä, jonka realisoituessa kaupunki ei saa takaisin sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimusta asetettaessa. Kaupunki minimoi sijoitustensa luottoriskiä tekemällä korkosijoituksia riittävän luottokelpoisuuden omaaviin kohteisiin tai rajaamalla tietyn riskiluokan sijoitusten osuutta (esim. high yield-yrityslainat) sekä hajauttamalla sijoitukset sekä ajallisesti että määrällisesti riittävässä laajuudessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten aiheuttamaa epävarmuutta sijoituksen tuotossa (korkovirtariski) tai arvossa (hintariski). Korkovirtariskiä hallitaan sijoittamalla kiinteäkorkoisiin tai pitkään korkojaksoon sidottuihin korkosijoituksiin. Korkojen hintariskiä puolestaan hallitaan sijoittamalla lyhyeen korkojaksoon.

3.4.1 Sijoitustoiminnan riskien hallinta

Omaisuuslajikohtaista riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset korko- ja osakesijoituksiin, jotka poikkeavat toisistaan korko- ja hintariskin suhteen.

Arvopaperisijoituksen hintariskin suuruutta voi mitata volatiliteetin eli keskihajonnan tunnusluvulla. Mitä suurempi volatiliteetti, sitä suurempi on sijoituksen tulevaan tuottoon liittyvä epävarmuus. Tämän vuoksi osakesijoitusten osuus allokoinnissa on rajattu. Hintariskiin varaudutaan osakesalkun riittävällä hajauttamisella eri toimialoille ja maantieteellisesti. Osakesijoitusten tekeminen rahastojen kautta hajauttaa osakkeisiin liittyvää hintariskiä jo itsessään.

Valuuttariski liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariskiä voidaan hallita rajaamalla muiden kuin euromääräisten sijoitusten osuutta sijoitusten määrästä tai valitsemalla valuuttariskiltä suojattuja sijoitusinstrumentteja. Salon kaupungin ei tule ottaa valuuttamääräistä sijoitusriskiä kuin aivan poikkeustilanteessa.

3.5 Sijoitustoiminnan seuranta ja raportointi

Raportointi järjestetään niin, että sijoitetusta kokonaisvarallisuudesta saadaan riittävät ja ajantasaiset tiedot päätöksentekoa ja valvontaa varten. Sijoitustoiminnasta (pl. toimeksiantojen varat) raportoidaan kaupunginhallitukselle sekä kaupunginvaltuustolle talousarvion yhteydessä päätetyn raportoinnin mukaisesti. Sijoitusten kokonaistilanne raportoidaan kaupunginhallitukselle sekä kaupunginvaltuustolle kerran vuodessa tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Merkittävistä muutoksista raportoidaan tarpeen mukaisesti erikseen.

Käytettäessä varainhoitajia, raportoivat he kuukausittain sijoitustoiminnasta mistä käy ilmi markkina-arvot, tuotot, sijoituslajien jakauma, muutokset jakaumassa, kustannukset sekä riskitaso.

4. Konsernin rahoitus

Kaupungin tytäryhteisöt vastaavat mahdollisuuksien mukaan itse rahoitus- ja pääomahuollostaan. Ensisijaisia keinoja tämän toteuttamiseksi ovat riittävän kannattavuuden ylläpitäminen, toimiva riskienhallinta ja investointien järkevä rahoittaminen.

Kaupungissa on käytössä konsernitili, jonka käyttöön otosta tehdään aina erillinen sopimus konserniyhtiön kanssa. Konsernitilijärjestelmän täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää kaikkien merkittävien konserniyhteisöjen (strategiset tytäryhteisöt, Salon kaupungin omistajapolitiikassa mainitut yhtiöt) mukanaoloa ja rahavarojen keskittämistä omistajaohjauksen osoittamaan pankkiin ja tileille.

Kaupunkikonsernin rahoitusaseman puitteissa toteutetaan konsernin sisällä lainoitusjärjestelyjä niin, että konsernin kokonaisuuden kannalta vältetään tarpeettomat rahoituskustannukset.

Pidempiaikainen rahoitusjärjestely on ratkaistava normaaleilla laina- tai muilla rahoitusjärjestelyillä.

Tytäryhteisöjen merkittävimmät investoinnit, rahoitus- laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä operatiivisen konsernijohtoon kanssa. Yhteisillä konsernia koskevilla ohjeilla ja periaatteilla varmistetaan konsernin kokonaisedun kannalta tehokkaat ja taloudelliset ratkaisut myös rahoituksen suunnittelun ja järjestämisen näkökulmasta.

5. Asiantuntijapalvelujen käyttö

Varoja sijoitettaessa voidaan käyttää varainhoitajan palveluja. Kaupunki voi antaa varojen hoidon yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Kaupunki voi tehdä myös erillisiä rahastosijoituksia. Varainhoitopalvelut kilpailutetaan tarvittaessa.

Kaupunki edellyttää varainhoitajiltaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (PRI) noudattamista ja vastuullisuusasioiden (ESG) liittämistä osaksi sijoitusprosessia. Varainhoitajan on noudatettava toiminnassaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan perusteita, rahastojen sääntöjä sekä rahastoille hyväksytyä sijoitussuunnitelmaa.

6. Erinäisiä määräyksiä

Nämä periaatteet tulevat voimaan heti, kun kaupunginvaltuusto on ne hyväksynyt. Samalla kumotaan kaupunginhallituksen päätös 1.2.2010 § 62 Yleisperiaatteet kaupungin myöntämässä takauksissa ja niihin vaadittavissa vastavakuuksissa.